

PÄÄKIRJOITUS

Kehitystaloustieteen tutkimusta tarvitaan

Antti Suvanto

Suomessa on yli kolmenkymmenen vuoden ajan toiminut kehitystaloustieteeseen erikoistunut, kansainvälisesti arvostettu tutkimuslaitos YK:n yliopiston *World Institute for Development Economics Research*, UNU-WIDER.

Laitoksessa työskentelee noin 50 henkilöä, mutta sen tutkijaverkoston kuuluu 300–400 tutkijaa eri puolilta maailmaa. Huomattava osa tukijoista on lähtöisin kehitysmaista, ja noin puolet on naisia. Laitoksella on vakiintuneet yhteistyösuhteet moniin amerikkalaisiin huipuyliopistoihin ja kehitysmaiden ajatushautomoihin.

WIDER ei tee pelkästään tutkimusta, vaan yhteistyössä muiden tahojen, erityisesti kehitysmaiden hallitusten kanssa, se pyrkii siihen, että tutkimustuloksia myös sovelletaan käytännössä. WIDER instituutin tutkimustuotanto

on kymmenen viime vuoden aikana noussut sekä määrältään että akateemiselta laadultaan.

Instituuttia on vuodesta 2009 lähtien johtanut tanskalainen professori Finn Tarp. Hänen toinen toimikautensa päättyy tämän vuoden lopussa. Tämän numeron ensimmäinen artikkeli koostuu Finn Tarpin haastattelusta (Suvanto 2018). Siinä Tarp kertoo omasta taustastaan ja WIDER instituutin työstä ja aikaansaannoksista. Haastattelun lisäksi tässä lehdessä on kaksi aihepiiriin kuuluvaa artikkelia. Jukka Pirttilä (2018) kirjoittaa kehitysavusta ja verotuksesta kehityksen rahoittamisessa. Kaisa Alavuotunki (2018) käsittelee kehitysrahoituslaitosten ja yksityisen rahoituksen kasvavaa roolia kehitysmaissa.

WIDER ja siellä tehty työ eivät juuri nouse otsikkoihin Suomessa. Vilkkain keskustelu

käytiin 1990-luvun alussa, kun Helsingin Sanomat oli kiinnittänyt huomiota instituutin rahankäyttöön. Wikipedian mukaan WIDER instituuttia käsiteltiin tuhannessa suomalaisessa artikkelissa, mihin en itse usko. Paljon artikkeleita kuitenkin ilmestyi. 1990-luvun jälkeen instituuttiin on viitattu vain muutaman kerran. Suomen Kuvalehti ja Helsingin Sanomat ja haastattelivat Finn Tarpia tämän ensimmäisen toimikauden alussa (SK 20.9.2009 ja HS 4.1.2010).

Pikahaastattelu lähipiirin kollegoiden kanssa osoittaa, että WIDER ei ole kovin hyvin tunnettu myöskään suomalaisten taloustieteilijöiden keskuudessa. Poikkeuksena ovat ne ekonomistit, kuten Pekka Korpinen, Antti Tanskanen, Jukka Pekkarinen ja Martti Hetemäki, jotka ovat toimineet instituutin akateemisessa johtokunnassa, tai esimerkiksi Reino Hjerppe, Matti Pohjola, Markus Jäntti ja Jukka Pirttilä, jotka ovat työskennelleet siellä.

Julkisesta näkymättömyydestään huolimatta WIDER instituutilla on paljon yhteyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan, erityisesti ulkoasiainministeriöön ja valtiovarainministeriöön. Finn Tarp on ollut toistuvasti kuultavana eduskunnan ulkoasiainvaliokunnassa. HECER ja WIDER ovat yhdessä organisoineet kehitystaloustieteen kurseja taloustieteen maisteriohjelmassa.

Ongelma ei ole uusi. WIDER instituutin toimintaa vuosina 2002–2010 arvioinut ulkoinen paneeli totesi vuonna 2011 julkaistussa raportissaan, että Suomen hallitus on yleisesti ottaen tyytyväinen instituutin toimintaan, mutta samalla se toivoi, että instituutin yhteyksiä suomalaiseen akateemiseen maailmaan tiivistettäisiin.

WIDER instituutin halukkuudessa olla tekemisissä suomalaisen yhteiskunnan ja ekonomistien ammattikunnan kanssa ei ole moittimista. Toisin sanoen tarjonta ei ole ongelma. Pikemminkin ongelmana on kysyntä, median vähäinen kiinnostus kehitysmaiden oloja kohtaa, yleinen kehitysapukriittisyys ja kehitystaloustieteellisen tutkimuksen vähäisyys suomalaisissa yliopistoissa.

Suomalaisen tutkimuksen vähäisyys ei kehitystaloustieteen kokonaisuuden kannalta ole mikään ongelma. Tärkeintä on se, että se tutkimus, mitä alalla tehdään, on korkeatasoista. Tutkijoiden kotimaalla tai kansallisuudella ei ole väliä. Jos tekijänä on suomalainen tutkija, tulokset julkaistaan englanniksi ja ne kartuttavat samaa tietopääomaa kuin muidenkin alan tutkijoiden tulokset.

Suomalaisen sivistyksen, yhteiskunnallisen keskustelun ja päätöksenteon kannalta kotimaisen tutkimuksen vähäisyys on kuitenkin jonkinlainen ongelma. Siitä seuraa, että meiltä puuttuu asiantuntevia henkilöitä, jotka voisivat välittää muiden tutkijoiden tuloksia kotimaiseen keskusteluun, muodostaa riippumattomia käsityksiä ajankohtaisiin kehityskysymyksiin ja Suomen kehityspolitiikkaan, kuten kehitysapuun.

Näitä kysymyksiä ei voi väistää. Ne tulevat päättäjien pöydälle joka tapauksessa, mikäli Suomi haluaa olla mukana etsimässä ratkaisuja globaaleihin ongelmiin. Siksi kehitystaloustieteellisen tutkimuksen vahvistaminen ja taloustieteilijöiden nykyistä tiiviimpi yhteydenpito WIDER instituuttiin olisi toivottavaa. □

Kirjallisuus

- Alavuotunki, K. (2018), “Kehityspolitiikan instrumentit murroksessa – kehitysrahoituslaitosten kasvava rooli”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 114: 24–40.
- Pirttilä, J. (2018), “Mistä varat? Kehitysapu ja verotus köyhissä maissa”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 114: 41–56.
- Suvanto, A. (2018), “Ajattele laajemmin – Think WIDER: Finn Tarpin haastattelu”, *Kansantaloudellinen aikakauskirja* 114: 6–23.
- Toye, J., Agarwal, B., Asiedu, E., Solimano, A. ja McDonell, R. (2011), *World Institute for Development Economics Research (WIDER): Review and Evaluation 2002–2010 – Report of the External Panel*, United Nations University.